

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Recreatiepark Landgoed Gulbergen**

11 februari 1999

989-54

commissie voor de milieueffectrapportage

Burgemeester en wethouders van gemeenten
Nuenen en Mierlo
Postbus 190
5730 AD MIERLO

uw kenmerk
rbrhr616

uw brief
26 oktober 1998

ons kenmerk
U64-99/Hn/eh/989-58

onderwerp
Advies voor richtlijnen Recreatiepark
Landgoed Gulbergen

doorkiesnummer
(030) 234 76 30

Utrecht,
11 februari 1999

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Recreatiepark Landgoed Gulbergen. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

dr. ir. J.J.T.M. Geerards
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Recreatiepark Landgoed Gulbergen

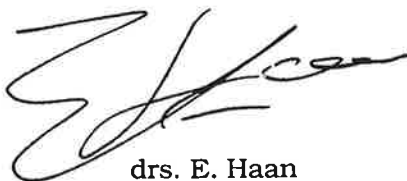
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Recreatiepark Landgoed Gulbergen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over
het Recreatiepark Landgoed Gulbergen,

uitgebracht aan Burgemeester en wethouders van gemeenten Nuenen en Mierlo door de
Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Recreatiepark Landgoed Gulbergen,

de secretaris

drs. E. Haan

de voorzitter

dr.ir. J.J.T.M. Geerards

Utrecht, 11 februari 1999

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Motivering, doelstelling en beleidskader	4
2.1 Voorgeschiedenis	4
2.2 Motivering	4
2.3 Doelstelling	6
2.4 Beleidskader en besluitvorming	6
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	8
3.1 Algemeen	8
3.2 Alternatieven	9
3.2.1 Nulalternatief	9
3.2.2 Planalternatieven	10
3.2.3 Meest milieuvriendelijk alternatief	10
4. Bestaande milieutoestand, autonome ontwikkeling en gevolgen voor het milieu	11
4.1 Algemeen	11
4.2 Bodem en water	12
4.3 Natuur	13
4.4 Landschap, cultuurhistorie en bodemgebruik	14
4.5 Verkeer en infrastructuur	14
4.6 Woon-, werk- en leefmilieu (inclusief geluid, licht en lucht)	15
5. Vergelijking van alternatieven	17
6. Leemten in informatie	17
7. Evaluatieprogramma	18
8. Vorm en presentatie	18
9. Samenvatting van het MER	19

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie brengt in dit advies de volgende drie hoofdpunten naar voren:

1. In het MER moet de doelstelling van het voornemen scherper worden geformuleerd dan in de startnotitie is gebeurd en nader worden uitgewerkt. De Commissie vraagt concreet aan te geven of het realiseren van de droge en natte verbindingzones uit de Groene Hoofdstructuur (GHS) van de provincie Noord-Brabant deel uitmaakt van de doelstelling. De alternatieven moeten vervolgens aan de uitgewerkte doelstelling worden getoetst.
2. Indien de activiteit effecten heeft in één of meerdere gevoelige gebieden zoals aangeduid in het Structuurschema Groene Ruimte, dan is de zogenaamde beschermingsformule uit dit structuurschema van toepassing, wat betekent dat reeds bij de motivering van het voornemen aangetoond dient te worden wat het zwaarwegend maatschappelijk belang van de activiteit is en of er geen alternatieve locaties mogelijk zijn.
3. De Commissie mist in de startnotitie een visie op het gebied, zowel vanuit de gebiedskenmerken, als vanuit het beleid. De Commissie beveelt aan deze visie in het MER alsnog te ontwikkelen en als basis te gebruiken voor de alternatiefontwikkeling.

1. INLEIDING

De Beheermaatschappij Gulbergen heeft het voornemen het Landgoed Gulbergen te ontwikkelen als toeristisch-recreatief gebied. Het landgoed is gesitueerd ten oosten van Eindhoven, tussen de kernen Nuenen en Mierlo. Het betreft het gebied op en rondom de stortplaats Gulbergen, die naar verwachting in het jaar 2000 zal worden volgestort. Een deel van het gebied rond de stortplaats is reeds in gebruik als golfbaan. Voor stortplaats en golfbaan ('recreatieve eindafwerking') zijn in 1992 respectievelijk 1994 milieueffectrapporten opgesteld.

Het nu voorliggende initiatief behelst onder andere: uitbreiding van de deels bestaande, deels nog aan te leggen 27 holes golfbaan tot 36 holes, een evenemententerrein, een wild- en roofvogelpark, een wintercentrum met ski-, rodel- en ijsbaan, een begrazingsbos, versterking van de landschapsstructuur, natuurontwikkeling bij de Hooidonksche beek, een extensief in te richten gebied, en attracties zoals een liftconstructie, een uitzichttoren, een klimwand (binnen en buiten), bezoekerscentra en de daarbij behorende horeca, detailhandel en bedrijfsruimten.

Gezien het grootschalige karakter van het project en het in de maximale variant te verwachten aantal bezoekers (> 500.000 per jaar), moet op grond van het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.), Bijlage C, categorie 10.1, een milieueffectrapport (MER) worden opgesteld. Initiatiefnemer is de Beheermaatschappij Gulbergen. Bevoegd gezag zijn de gemeenten Nuenen en Mierlo, waarbij laatstgenoemde gemeente coördinerend bevoegd gezag is.

Bij brief van 26 oktober 1998^{1]} is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in het Eindhovens Dagblad d.d. 5 november 1998^{2]}.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.^{3]}. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen^{4]}, die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

1 Zie bijlage 1.

2 Zie bijlage 2.

3 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

4 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

het nu voorliggende initiatief aangaat. De landschapsvisie richt zich op de ontwikkeling van een landschappelijk raamwerk, met daarin onderscheiden een natte en een droge component. Behoud en ontwikkeling van de in dit raamwerk opgenomen dragers van de landschappelijke en ecologische structuur zullen een randvoorwaarde zijn bij de inpassing van nieuwe functies in het gebied.

De verweving van functies en doelen in het RSP, en de landschapsvisie in het genoemde Landschapsbeleidsplan maken naar de mening van de Commissie een goede onderbouwing van elk voornemen in dit gebied noodzakelijk. Dit geldt des te meer bij een initiatief met intensieve vormen van recreatie zoals in de startnotitie is aangekondigd. De Commissie vraagt hierbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de onderstaande punten.

Middengebied als uitloopgebied

Voor een groot gedeelte (200 à 250 ha) van het plangebied wordt in de startnotitie een inrichting voorgestaan met intensieve en commerciële vormen van recreatie, waarbij er geen vrije toegang is, bijvoorbeeld bij de golfbaan, het evenemententerrein, het wildpark en het wintercentrum. Bij andere, relatief extensievere vormen van recreatie, bijvoorbeeld het begrazingsbos, is de toegang minder beperkt, maar nog niet geheel vrij. Hierdoor wordt de capaciteit voor opvang van de gewone sociale dagrecreatie in de vorm van vrij toegankelijk extensief ingericht gebied beperkt tot 2.000 à 2.500 recreatieplaatsen, uitgaande van een norm: voor extensieve recreatie van 10 per ha⁸].

De Commissie adviseert de keuze voor aantallen recreatieplaatsen (vrij en niet vrij toegankelijk) te motiveren op grond van behoefteramingen.

Evenemententerrein

Voor grote evenementen zoals Dynamo Open Air is een locatie langs de A2 bij Budel (voorlopig) aangewezen in het RSP. De Commissie vraagt te motiveren waarom - blijkens de startnotitie - nu voor de locatie ten noorden van het spoor bij Gulbergen lijkt te worden gekozen. Deze locatie is in het RSP nog aangewezen als uitbreiding voor de stortplaats. Vooral de milieu-overwegingen die bij de locatiekeuze een rol hebben gespeeld (of nog zullen spelen) zijn daarbij van belang.

Bij de motivering dient niet alleen te worden aangegeven hoe het initiatief zich verhoudt tot het RSP, maar ook tot het overige relevante overheidsbeleid. De Commissie denkt hierbij vooral aan het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) met de daarin opgenomen Ecologische Hoofdstructuur (EHS), en de uitwer-

8 Dit is geen formele, wettelijk vastgestelde norm, maar wordt vanaf 1984 wel in vrijwel alle publicaties, studies en plannen met betrekking tot openluchtrecreatie gehanteerd. Het gebruikscijfer wordt voorts gehanteerd in richtlijnen voor zoneringen in R.O. plannen zoals bestemmingsplannen, structuurplannen en streekplannen. Zie ook bijlage 5.

Ter vergelijking: voor de regio Eindhoven zijn in recente studies van het Ministerie van LNV aanzienlijke tekorten geconstateerd voor diverse vormen van dagrecreatie; berekend voor de situatie 1995:

- voor zwemmen en zonnen een tekort van 20.502 recreatieplaatsen;
- voor landgebonden vormen van openluchtrecreatie zoals wandelen, fietsen, picknicken e.d. een tekort van 18.412 recreatieplaatsen.

Voor sportvissen is er een overschot in deze regio van 5.014 recreatieplaatsen. Voor 2010 worden nog grotere tekorten verwacht zonder actief ingrijpend beleid. Bron: de Nota 'Openluchtrecreatie van 1984 naar 2010'.

- ③ welke fysieke compenserende maatregelen bij de alternatieven genomen kunnen worden, indien ook na het treffen van mitigerende maatregelen wettelijke waarden worden aangetast¹¹].

Concreet gaat het om de volgende categorieën gebieden:

- kerngebieden van de Ecologische Hoofdstructuur (in ieder geval de Refelingsche Heide en "Vaarle");
- kleinere natuurgebieden buiten de ecologische hoofdstructuur die als zodanig zijn aangewezen in het streekplan, onder de werking van de Natuurbeschermingswet vallen of zijn vastgelegd in een bestemmingsplan (zoals de Collsche Heide, het gebied ten oosten van de Hooionksche Beek en rond de eendenkooi, de oevers van het Eindhovens Kanaal);
- biotopen van aandachtsoorten die op indicatie van de soortenbeschermingsplannen van het Rijk in streekplannen en/of bestemmingsplannen zijn opgenomen (zoals alpenwatersalamander en klokjesgentiaan);
- bossen en landschappelijke beplantingen vallend onder de Boswet (zoals de terreinen van de Collsche Heide en de Refelingsche Heide).

De consequenties van dit beleidskader voor de ontwikkeling van alternatieven moeten worden aangegeven. Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven¹²] (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

Besluitvorming

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor de besluitvorming inzake de bestemmingsplanwijziging(en) voor het plangebied van Park Gulbergen. Tevens moet worden beschreven volgens welke procedure(s) en welk tijdspad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

11 Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de volgende publicatie: Ministerie LNV, Directie Groene Ruimte en Recreatie: *Uitwerking compensatiebeginsel SGR*, oktober 1995.

12 Zie ook hoofdstuk 5 van dit advies.

3.2 Alternatieven

In het MER moet de keuze van de alternatieven worden gemotiveerd. Daarbij zijn vooral de milieuelementen voor de keuze van belang. Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. Beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief is verplicht.

Visie

In de startnotitie ontbreekt een gebiedsvisie, waarop alternatieven zouden kunnen worden gebaseerd. Met 'gebiedsvisie' wordt hier bedoeld: een visie op de inrichting (en eventueel ook op het toekomstige beheer) van het gebied, gericht op bestaande en te ontwikkelen landschappelijke, natuur- en cultuurhistorische waarden, waarbij rekening wordt gehouden met de geohydrologie van het gebied, en met het beleid.

Het ontbreken van een dergelijke visie in de startnotitie komt onder meer tot uitdrukking in de op het oog geringe onderlinge samenhang van de verschillende planonderdelen en de daaruit samengestelde integrale alternatieven. De Commissie raadt aan in het MER alsnog zo'n gebiedsvisie op te nemen. Een gedegen geohydrologische analyse (zie bijlage 5) zou hiervoor mede een basis kunnen leveren.

Voorts beveelt de Commissie aan om de alternatieven stelselmatig te toetsen aan de (scherper geformuleerde en nader uitgewerkte - zie paragraaf 2.4) doelstelling.

3.2.1

Nulalternatief

In de startnotitie wordt gesteld dat het nulalternatief (het achterwege laten van de herinrichting van het plangebied) niet reëel is, in verband met de "inrichtingsverplichting van het gebied" door de initiatiefnemer.

In de vigerende ruimtelijke plannen¹⁴ wordt gesproken over een afwerking van de vuilstortplaats en over het realiseren van de GHS. Een invulling van het gebied met alleen een golfbaan op en rond de vuilstort, droge en natte ecologische verbindingzones ter completering van de GHS en een invulling als vrij toegankelijk gebied voor (routegebonden) recreatie acht de Commissie een reële invulling van de doelstelling. De Commissie beveelt dan ook aan om dit nulalternatief als reëel alternatief te beschouwen, en niet alleen als referentie voor de effectbeschrijving te gebruiken, maar ook als volwaardig alternatief te beschrijven.

In de startnotitie wordt ook verondersteld dat er een nulplusalternatief zou kunnen worden beschreven, namelijk: 'het nulalternatief met autonome ontwikkeling'. De Commissie adviseert om aan te sluiten bij de m.e.r.-praktijk, waarin

14 Het bestemmingsplan Gulbergen e.o. (1994) en het RSP (1997).

4. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

4.1 **Algemeen**

Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten.

Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Als niet zeker is of bepaalde ingrijpende activiteiten zullen doorgaan of niet, dan kunnen hiervoor verschillende scenario's worden gebruikt.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat het plangebied én zijn omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (bodem, water, landschap, verkeer, enz.) kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten, zoals kwetsbare faunistische of floristische waarden, waardevolle landschappelijke elementen en woon- en leefgebieden.

Milieugevolgen

Bij de beschrijving van de milieugevolgen van de alternatieven dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- de ernst van de milieugevolgen in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid moet worden bepaald;
- per milieugevolg moet worden beschreven of het omkeerbaar of onomkeerbaar is;
- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed;
- expliciet dient te worden ingegaan op cumulatie van effecten, met name op het gebied van verstoring en geluid;
- behalve directe effecten moeten ook afgeleide effecten worden beschreven;

- de invloed op verdroging zowel in negatieve als in positieve zin (bijvoorbeeld de bijdrage van de bos- en landschapsontwikkeling aan de vermindering van de verdroging in omliggende natuurterreinen);
- de verspreiding van eventuele emissies van bodem verontreinigende stoffen als gevolg van recreatie-activiteiten, met toetsing aan maximaal toelaatbare waarden.

Aandacht dient te worden geschonken aan de gewenste grondwaterstanden, zowel gezien vanuit het initiatief als vanuit het streven naar herstel van natuurlijke levensgemeenschappen. Vanuit cultuurhistorisch oogpunt én vanuit hedendaagse doelstellingen met betrekking tot waterconservering zijn er aangrijpingspunten voor herstel. Herstel zou bijvoorbeeld kunnen inhouden: herstel van de bevoeiingswerken, die zich op grond van toponiemen (weijer, wetering) laten aanwijzen; in de laagste delen van het gebied moet vroeger een grondwatertrap I of II aanwezig zijn geweest. Dit gegeven moet vervolgens worden afgezet tegen de vereiste grondwaterstanden voor de diverse onderdelen van het plan, bijvoorbeeld het evenemententerrein.

4.3 Natuur

Bestaande situatie en autonome ontwikkeling

Betrek bij de beschrijving van de bestaande toestand en de autonome ontwikkeling:

- de situering in de regio van de nationale Ecologische Hoofdstructuur, alsmede de Groene Hoofdstructuur van de provincie Noord-Brabant;
- aanwezige provinciale en nationale doel- en indicatorsoorten in het zoekgebied en in de onmiddellijk aanliggende natuurterreinen;
- potenties voor natuurdoeltypen en plantengemeenschappen in het zoekgebied en in aanliggende natuurterreinen.

In het verleden is al een aantal natuur- en landschapsplannen voor het gebied uitgebracht. Zo zijn er plannen geweest om een “Regionaal Landschapspark Gulbergen/Vaalre” te ontwikkelen, waarbij natuur en extensieve recreatie centraal stonden. Tevens is in regionale plannen en visies de Groene Hoofdstructuur uitgewerkt in verbindingzones en een centrale bosgordel. Geef aan welke van de zojuist genoemde zaken als autonome ontwikkeling te beschouwen zijn, indien de voorgenomen activiteit niet of slechts gedeeltelijk zou plaatsvinden. Geef hiervan ook de ecologische kwaliteit aan.

Milieugevolgen

De volgende effecten moeten in ieder geval in beeld worden gebracht:

- verstoring, aantasting en/of vernietiging van natuur;
- ontwikkeling van ‘nieuwe natuur’;
- de verdeling van beoogde vegetaties over de nieuwe bosterreinen, de verdeling productie-, multifunctioneel en natuurbos over de nieuwe bosterreinen;
- het verschijnen van doel- en indicatorsoorten binnen de terreinen;

- de gebruikte routes voor het autoverkeer en het langzaam verkeer, inzichtelijk te maken met helder kaartmateriaal;
- de verdeling over de vervoerwijzen van de bezoekers van de verschillende planonderdelen;
- de intensiteiten, snelheden en samenstelling van het autoverkeer;
- de parkeerdruk en de daarvoor benodigde parkeerarealen.

Hierbij dient niet alleen de gemiddelde situatie in beeld te worden gebracht, maar ook de seizoens- en dagpieken bij bijvoorbeeld grote evenementen. Voorts moet het plangebied maar ook de aan- en afvoerroutes *buiten* het plangebied in beschouwing worden genomen. Als praktische grens voor het wel of niet meenemen van een route kan een intensiteitsverandering van plus of min 20% worden aangehouden.

Verkeersveiligheid

Het aantal optredende ongevallen in de huidige situatie en een verwachting van de toe- of afname daarin. Besteed ook aandacht aan de mogelijke ongevallen tussen auto's en (recreatieve) fietsers.

Gevolgen

De volgende effecten moeten in ieder geval in beeld worden gebracht:

- het aantal bezoekers;
- de verdeling over de vervoerwijzen;
- de verwachte toename van auto-intensiteiten;
- de toename van de verkeersonveiligheid, als gevolg van het autoverkeer van en naar de activiteiten.

Het gaat hierbij niet alleen om de wegen in het plangebied, maar ook om de toeleidende wegen. Hierbij hoeven alleen die toenames (of afnames) te worden weergegeven die groter zijn dan 20%.

4.6 Woon-, werk- en leefmilieu (inclusief geluid, licht en lucht)

Het woon-, werk- en leefmilieu wordt onder andere beïnvloed door geluid- en lichthinder en algemene verstoring van de rust, en door luchtverontreiniging. Behalve aan een algemene beschrijving van het woon- en leefmilieu (en de effecten daarop) dient aan al deze deelaspecten dan ook aandacht te worden besteed. Hierbij kan onder meer gebruik worden gemaakt van de gegevens die worden verzameld in het kader van paragraaf 4.5 van dit advies.

Bestaande situatie en autonome ontwikkeling

Beschrijf het woon-, werk en leefmilieu zowel in het plangebied als in het daaromheen liggende gebied, inclusief de uitbreiding van Helmond (autonome ontwikkeling). Voor wat betreft het plangebied hoort daar bij: een inventarisatie van de aanwezige (bedrijfs)gebouwen zoals boerderijen, met een indicatie van de bestaande functies en functiewijzigingen die in de nabije toekomst te verwachten zijn (denk bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen in de landbouw (herstructureren varkenssector, agro-toerisme, etc.).

5. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

6. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

9.

SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de invulling van het mma;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
Landgoed Gulbergen

(bijlagen 1 t/m 5)

BIJLAGE 1

**Brief van het bevoegd gezag d.d. 26 oktober 1998 waarin de Commissie
in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen**

**GEMEENTE
MIERLO**

Dorpsstraat 210 Mierlo
Correspondentie-adres
Postbus 190 5730 AD Mierlo
Telefoon 0492-661341
Telefax 0492-663435
Bank Ned. Gem. 28.50.05.588
Postgiro 1068540
RABO Mierlo 13.41.04.900

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	28 OKT. 1998
nummer :	1495-98
dossier :	989-14/2 4 (ix)
kopie naar :	S. P. M. Jacobs-Aarts

AAN
Commissie voor de milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Uw brief/kenmerk

Ons kenmerk
rbhr616

Behandeld door
Afd. ROM

Mierlo
VERZONDEN 26 OKT. 1998
VERZONDEN 26 OKT. 1998

Onderwerp: startnotitie m.e.r. Landgoed Gulbergen

Geachte commissie,

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 7.12 lid 3 van de Wet Milieubeheer doen wij u hierbij een exemplaar toekomen van de op 20 oktober 1998 van de Beheermaatschappij Gulbergen B.V. te Nuenen ontvangen startnotitie "Landgoed Gulbergen". Door overlegging van deze startnotitie wordt de procedure in gang gezet om te komen tot een Milieu-effectrapport ten behoeve van de besluitvorming door de gemeenteraden van Nuenen c.a. en Mierlo terzake de vaststelling van bestemmingsplannen verband houdende met de ontwikkeling van het "Landgoed Gulbergen" tot recreatief gebied.

Op verzoek van initiatiefnemer hebben wij ons bereid verklaard de coördinatie met betrekking tot onderwerpelijke milieu-effectrapportage op ons te nemen. Wij hebben de startnotitie heden voorgelegd aan de op bijgevoegde lijst vermelde adviseurs. Van de ontvangst van de startnotitie zullen wij op 5 november aanstaande mededeling doen in de dagbladers. Een exemplaar van de daartoe strekkende kennisgeving gaat hierbij.

Wij verzoeken u ons te adviseren over de te geven richtlijnen betreffende de inhoud van het Milieu-effectrapport.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Mierlo,
de secretaris, de burgemeester,

C.J.W. Haans.

P.H.M. Jacobs-Aarts.

BIJLAGE 1a

Brief van het bevoegd gezag d.d. 4 februari 1999 waarin de Commissie uitstel wordt verleend op de adviestertermijn

**GEMEENTE
MIERLO**

Dorpsstraat 210 Mierlo
Correspondentie-adres
Postbus 190 5730 AD Mierlo
Telefoon 0492-661341
Telefax 0492-663435
Bank Ned. Gem. 28.50.05.588
Postgiro 1068540
RABO Mierlo 13.41.04.900
E-mail: gemeente@mierlo.gemnet.nl

	Commissie voor de milieueffectrapportage
ingedeurd	8 FEB. 1999
nummer	143-100
classificatie	309-56
aanvrager	Hu/s/p/r/v/b/h/c/h

Commissie voor de Milieueffectrapportage
t.a.v. drs. E. Haan
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

VERZONDEN - 5 FEB. 1999

Uw briefkenmerk

Ons kenmerk
rbhr011

Behandeld door
H. van den Reek

Mierlo
4 februari 1999

Bijlage(n)

Onderwerp
MER Landgoed Gulbergen

Geachte heer,

Mede namens het college van burgemeester en wethouders van Nuenen c.a. bevestigen wij hierbij het niet bezwaarlijk te achten dat uw commissie niet in de gelegenheid is het richtlijnenadvies uit te brengen binnen de termijn als bedoeld in artikel 7.14, 2° lid van de Wet Milieubeheer.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Mierlo,

De secretaris,

de burgemeester,

C.J.W. Haans.

P.H.M. Jacobs-Aarts.

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de ter inzagelegging van de startnotitie in het Eindhovens Dagblad d.d. 5 november 1998

GEMEENTE
MIERLO

GEMEENTE
NUENEN c.a.

Kennisgeving milieu-effectrapportage van Beheermaatschappij Gulbergen B.V.

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Nuenen c.a. en Mierlo maken bekend dat van Beheermaatschappij Gulbergen B.V. Postbus 230, 5670 AE te Nuenen op 20 oktober 1998 een zogenaamde startnotitie is ontvangen die moet leiden tot het opstellen van een Milieu-effectrapport.

In de startnotitie maakt de Beheermaatschappij Gulbergen B.V. haar voornemen bekend om het "Landgoed Gulbergen" (te weten het gebied Gulbergen/Vaarie dat aan de noord en zuidzijde wordt begrensd door respectievelijk de provinciale weg A270 en het Eindhovens Kanaal; de westelijke begrenzing wordt gevormd door de Collse Hoefdijk en het huidige industrieterrein Eeneind terwijl het bebouwingslint "Het Broek" en de gemeentegrens Mierlo/Helmond de oostelijke begrenzing vormen) te ontwikkelen als regionaal toeristisch-recreatief gebied in de vorm van een natuur-, cultuur- en recreatiepark, met inachtneming en versterking van de aanwezige landschapsstructuur.

Ten behoeve hiervan dienen de bestemmingsplannen (als bedoeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening) te worden herzien.

Omdat het hier gaat om de aanleg van een recreatieve/toeristische voorziening waarin de activiteiten meer dan 500.000 bezoekers per jaar aantrekken en de oppervlakte meer bedraagt dan 50 hectare, dient ten behoeve van de onderbouwing van de besluitvorming door de gemeenteraden van Nuenen c.a. en Mierlo terzake de vaststelling van de bestemmingsplannen een Milieu-effectrapport te worden opgesteld.

Op verzoek van initiatiefnemer draagt het college van burgemeester en wethouders van Mierlo zorg voor de coördinatie van onderhavige milieu-effectrapportage.

De hiervoor genoemde startnotitie geeft in grote lijnen aan wat initiatiefnemer van plan is te ondernemen en welke (milieu)effecten in het op te stellen Milieu-effectrapport nader onderzocht en beschreven zullen worden. Naar aanleiding van de startnotitie moeten door de beide gemeenteraden richtlijnen worden opgesteld inzake de inhoud van het Milieu-effectrapport.

Gevolggevend aan het bepaalde in de artikelen 7:12 en 7:14 van de Wet Milieubeheer, juncto artikel 3:11 van de Algemene wet bestuursrecht, hebben wij de startnotitie met ingang van 6 november 1998, gedurende vier weken voor iedereen ter inzage gelegd in de gemeentehuizen (afdelingen ruimtelijke ordening) van Nuenen en Mierlo. Tijdens die termijn staat voor iedereen de gelegenheid open schriftelijk opmerkingen te maken over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het Milieu-effectrapport. Deze schriftelijke opmerkingen dienen te worden gezonden aan het college van burgemeester en wethouders van Mierlo, Postbus 190, 5730 AD Mierlo. Het gemeentehuis van Nuenen is gelegen aan de Jan van Schijvelaan 2 en is geopend op werkdagen van 08.30 tot 12.30 uur en op woensdagen van 13.30 tot 18.00 uur. Het gemeentehuis van Mierlo bevindt zich op het adres Dorpsstraat 210 en is op werkdagen geopend van 09.00 tot 12.00 uur en 13.30 tot 15.30 uur. Voorts staat voor iedereen de mogelijkheid open mondeling opmerkingen over het geven van de richtlijnen in te brengen en wel tijdens een op 26 november 1998 (aanvang 20.00 uur) te houden openbare (informatie) bijeenkomst in Zaal Den Heuvel, Heuvel 2 te Mierlo.

Mierlo/Nuenen, 5 november 1998

Burgemeester en wethouders van Nuenen c.a.
de secretaris, de burgemeester,
drs. C.W. van Gorkum drs. H.J.A.M. Terwisse

Burgemeester en wethouders van Mierlo,
de secretaris, de burgemeester,
C.J.W. Haans P.H.M. Jacobs-Aarts

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Beheermaatschappij Gulbergen BV

Bevoegd gezag: Burgemeester en wethouders van gemeenten Nuenen en Mierlo

Besluit: Vaststelling van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C 10.1

Activiteit: Ontwikkeling van Landgoed Gulbergen als toeristisch-recreatief gebied

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 5 november 1998

richtlijnenadvies uitgebracht op: 11 februari 1999

Bijzonderheden:

Het beoogde landgoed is geprojecteerd in een gebied ten oosten van Eindhoven, tussen de kernen Nuenen en Mierlo. Het betreft het gebied op en rondom de stortplaats Gulbergen, die naar verwachting in het jaar 2000 zal worden afgewerkt. Een deel van het gebied rond de stortplaats is reeds in gebruik als golfbaan. Voor stortplaats en golfbaan ('recreatieve eindafwerking') zijn in 1992 respectievelijk 1994 milieueffectrapporten opgesteld.

Het nu voorliggende initiatief behelst onder andere: een 36 holes golfbaan, een evenemententerrein, een wild- en roofvogelpark, een wintercentrum met ski-, rodel- en ijsbaan, een begrazingsbos, versterking van de landschapsstructuur, natuurontwikkeling bij de Hooidonksche beek, een extensief in te richten gebied, en attracties zoals een liftconstructie, een uitzichttoren, een klimwand (binnen en buiten), een roofvogeltuin, bezoekerscentra en de daarbij behorende horeca, detailhandel en bedrijfsruimten.

Voor het op te stellen MER adviseert de Commissie om duidelijk aan te geven of naast recreatieve ook ecologische doelen worden nagestreefd. Indien de activiteit effecten heeft in één of meer gevoelige gebieden zoals aangeduid in het SGR dan moet aangetoond worden wat het zwaarwegend belang van het voornemen is en of er geen alternatieve locaties mogelijk zijn. Daarnaast adviseert de Commissie om een gebiedsvisie op te stellen waarop alternatieven kunnen worden gebaseerd.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. G.J. Baaijens

A.P.H.M. Boonman

dr.ir. J.J.T. M. Geerards (voorzitter)

drs. S.R.J. Jansen

ir. J.E.M. Lax

Secretaris van de werkgroep: drs. E. Haan

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	19981128	Wijkraad Eeneind	Nuenen	19981208
2.	19981202	J.J.C.J. van Gennip	Mierlo	19981208
3.	19981203	Stichting Rechtsbijstand, namens G.M.M. Leijten te Mierlo	Tilburg	19981208
4.	19981203	P.H.M. Vlemmings en C.J.G. Vlem- mings-Meulendijk	Nuenen	19981208
5.	19981204	Burgemeester en Wethouders van de gemeente Helmond	Helmond	19981208
6.	19981117	Dagelijks Bestuur van het Samenwer- kingsverband Regio Eindhoven	Eindhoven	19981208
7.	19981123	Das Rechtsbijstand, namens D. Noordhof te Nuenen	Amsterdam	19981208
8.	19981123	Nederlandse Vereniging tot Bescher- ming van Dieren, afd. Eindhoven e.o.	Son	19981208
9.	19981125	Stichting Platform Gehandicaptenbeleid	Mierlo	19981208
10.	19981126	Waterschap de Dommel	Boxtel	19981208
11.	19981130	J.T.M. Sommers-Goossens	Mierlo	19981208
12.	19981201	Stichting Middengebied	Lieshout	19981208
13.	19981201	Brabantse Milieufederatie	Tilburg	19981208
14.	19981109	K.P.N. Telekom	Apeldoorn	19981208
15.	19981202	Werkgroep Natuur en Milieu Mierlo	Mierlo	19981208
16.	19981201	A.H.M. Verhoeven	Mierlo	19981208
17.	19981130	Rijksdienst voor Oudheidkundig Bo- demonderzoek	Amersfoort	19981208
18.	19981128	Stichting voor Natuurbehoud en Milieu- beheer Helmond e.o.	Helmond	19981208
19.	19981201	NS Railinfrabeheer	Utrecht	19981208
20.	19981117	Luchtvaartclub agglomeratie Eindhoven	Eindhoven	19981208
21.	19981008	Milieudefensiegroep Geldrop	Geldrop	19981217

BIJLAGE 5

Aanvullende gegevens

Geohydrologische analyse

In het advies wordt gewezen op het belang van een geohydrologische analyse. Een gedegen geohydrologische systeemanalyse van het gebied rond Gulbergen omvat:

- ① Een overzicht van de bodemkundige en geohydrologische gesteldheid van het terrein. Dit omvat in ieder geval: een analyse van kwel- en wegzijgingsgebiedsdelen (inclusief de stortplaats), van de stromingsrichting van het grondwater, en van de herkomst van het opwellende water (in het terrein is te zien, dat dit meer is dan lokale stroming; elke sloot of greppel heeft zichtbaar hoge ijzerconcentraties: de klimop groeit tot boven in de bomen, wat wijst op kalkrijke kwel, die van ver moet komen), zo mogelijk kwantitatieve en kwalitatieve gegevens van grond- en oppervlaktewater (er zal i.v.m. het stort wel een evaluatieprogramma gestart zijn; die gegevens kunnen hier voor de analyse gebruikt worden).
- ② Een analyse van de vroegere toestand van het gebied, aan de hand van bijv. topografische kaarten van verschillende datum (bijvoorbeeld: waar nu de stortplaats ligt, lag ooit een ven) en van verspreidingsgegevens van plantensoorten. Het is voor een goede inschatting van de herstel mogelijkheden nodig om ook over oudere gegevens te beschikken.
- ③ Bij de analyse past ook een cultuurhistorische beschouwing; deze dient meer te zijn dan een opsomming van wat er nog is. De Commissie geeft in overweging het kronkelig graven van een beek te herbezien, aangezien het een beek betreft die nooit gekronkeld heeft. Het oude kaartbeeld laat kleine, door houtwallen of -singels omzoomde percelen zien en opvallend veel bos. Dit bos stond gewoonlijk op de natste gronden.
- ④ De functie van het gebied voor de fauna, nu en in het verleden.

De beschrijving van het functioneren van het gebied dient als uitgangspunt voor een beschrijving van de effecten van het voornemen. Daartoe dient een zo volledig mogelijk inzicht te worden verschaft in:

- de eisen die worden gesteld aan de verschillende onderdelen van het plan t.a.v. berijdbaarheid, drooglegging, profielopbouw, e.d.;
- een confrontatie van die eisen met de eigenschappen van het terrein, nu en bij realisatie van de EHS;
- de omvang van de geplande verharding en de wijze waarop daaruit voortvloeiende piekafvoeren zullen worden opgevangen;
- welke bijdrage wordt geleverd aan belasting van grond- en oppervlaktewater? (Ruim een miljoen bezoekers);
- wat voor voorzieningen worden in dat opzicht voorzien en waar naartoe wordt het afgevoerd?

Begrippen uit het Structuurschema Groene Ruimte (SGR)

Het SGR geeft de volgende uitleg voor in dit advies genoemde begrippen.

Aantasting:

hiervan is sprake als actuele waarden verloren gaan en/of ontwikkelingsmogelijkheden onomkeerbaar worden aangetast

Wezenlijke kenmerken en waarden:

deze betreffen bijvoorbeeld de unieke kenmerken van de bodem, de hydrologie, de cultuurhistorie, de aanwezigheid van kenmerkende en/of zeldzame soorten planten of dieren, de specifieke groeiplaatsfactoren van bostypen, en in het geval van recreatievoorzieningen de randvoorwaarden voor de gebruiksmogelijkheden van ene gebied zoals bijvoorbeeld de aantrekkelijkheid en de diversiteit van dat gebied en een bepaalde, minimale omvang.